

LBRIS

We know
books

Z9Magazine

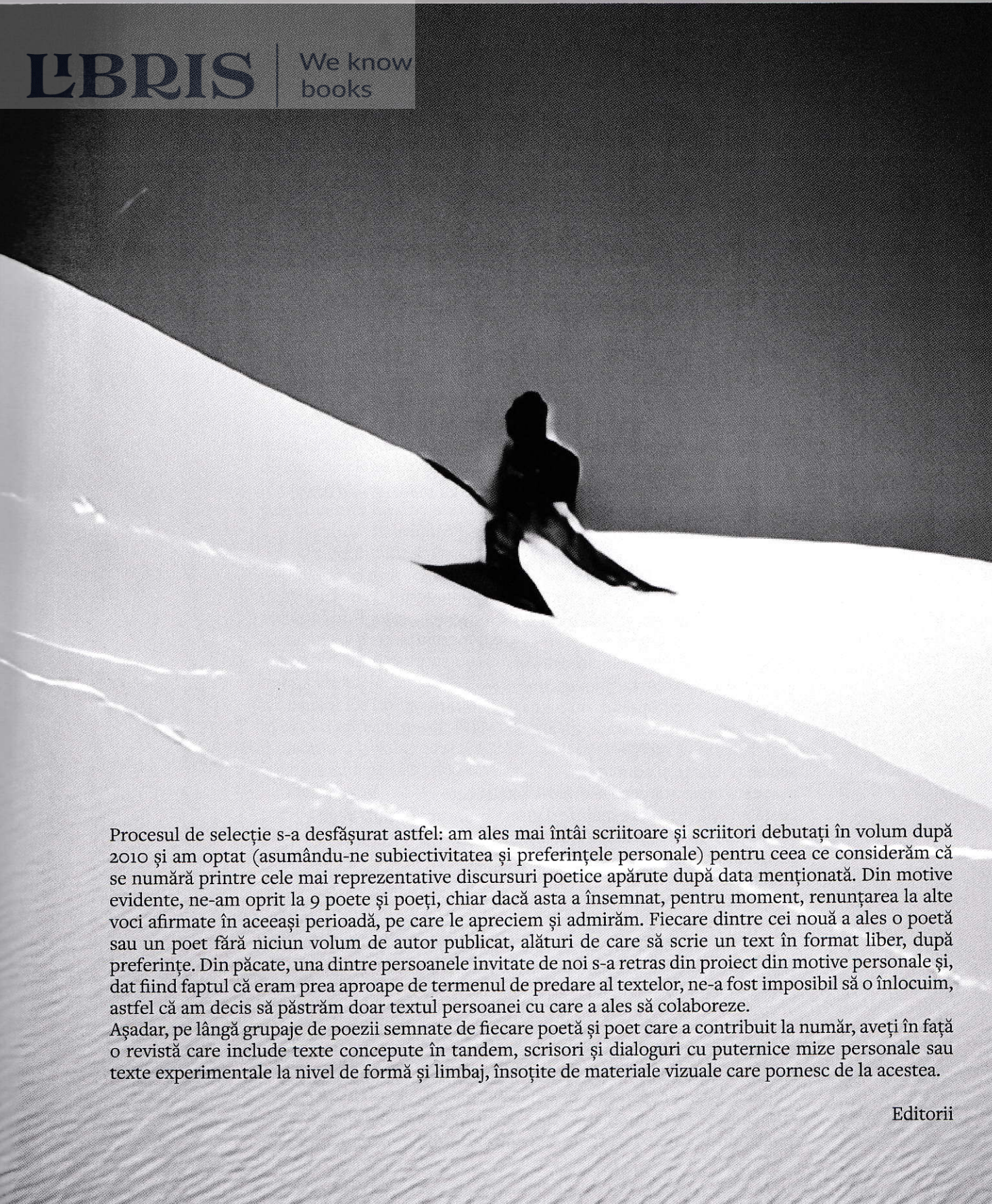
2.2022

CUPRINS:

	Ștefan Baghiu	6
10	Bogdan Vișan	14
	Andrei Dósa	20
24	Crina Neacșu	30
	Vlad Drăgoi	36
40	Denis Prodea	46
	Teona Galgoțiu	52
56	Georgiana Bozîntan	60
	Anastasia Gavrilovici	66
70	Andrada Strugaru	74
	Radu Nițescu	80
84	Ioana Tătărușanu	88
	Deniz Otay	94
98	Maria Miruna Solomon	102
	Florentin Popa	108
112	Simina Seliștean	116
	Dan-Bogdan Popescu	122
	BIOS	128

Cele mai recente numere din *Z9Magazine* și-au propus fie recuperarea unor mișcări culturale și sociale (Black Arts Movement sau Harlem Renaissance), fie discutarea unor fenomene globale, ca în cazul numărului din 2021, dedicat literaturilor migrante. *Z9Magazine* a început ca o revistă studentească, dorindu-și să publice poezie tânără din România și, mai apoi, din străinătate. După o perioadă în care am vorbit mai mult despre poezia străină, am încercat, de această dată, să ne întoarcem privirea spre poezia tânără din România. Am gândit numărul de față nu doar ca un ansamblu de texte ale unor autoare și autori care ne-au plăcut și cu care am rezonat în ultimii ani, ci mai ales ca o conversație între aceste voci poetice. După cum poate se știe, *Zona nouă* a început ca un cenaclu, un grup de oameni care se întâlneau săptămânal să citească și să scrie poezie și, chiar dacă formula de cenaclu poate părea astăzi perimată, e important să știi că atunci când te apuci de scris aparții și te adresezi unei comunități. Prin urmare, ne-am gândit că acest număr ar oferi o bună reprezentare pentru ceea ce înseamnă să fii scriitor tânăr azi și pentru scena literară din România în momentul de față.

Procesul de selecție s-a desfășurat astfel: am ales mai întâi scriitoare și scriitori debutanți în volum după 2010 și am optat (asumându-ne subiectivitatea și preferințele personale) pentru ceea ce considerăm că se numără printre cele mai reprezentative discursuri poetice apărute după data menționată. Din motive evidente, ne-am oprit la 9 poete și poeți, chiar dacă asta a însemnat, pentru moment, renunțarea la alte voci afirmate în aceeași perioadă, pe care le apreciem și admirăm. Fiecare dintre cei nouă a ales o poetă sau un poet fără niciun volum de autor publicat, alături de care să scrie un text în format liber, după preferințe. Din păcate, una dintre persoanele invitate de noi s-a retras din proiect din motive personale și, dat fiind faptul că eram prea aproape de termenul de predare al textelor, ne-a fost imposibil să o înlocuim, astfel că am decis să păstrăm doar textul persoanei cu care a ales să colaboreze.

Așadar, pe lângă grupaje de poezii semnate de fiecare poetă și poet care a contribuit la număr, aveți în față o revistă care include texte concepute în tandem, scrisori și dialoguri cu puternice mize personale sau texte experimentale la nivel de formă și limbaj, însoțite de materiale vizuale care pornesc de la acestea.

Ștefan B

nocturna digitală

ce-i al ei e al ei: vârsta și dansul ăsta.
ziua, fără muzică, ea va fi în transă.
îi spune: „la corp parcă ai avea 15 ani”,
și o curăță cu șervețele sub sâni.
ce-i al ei e al ei, împrăștiat în minte odată cu memoria afectivă
gemând în semi-obscuritatea dimineții,
gâfâind epuizată deasupra băiatului: ziua,
mișcarea ei repetitivă
i-ar schimba fața, articulată. memoria e filmică
și o excită profund. îi vine să se frece de el îmbrăcată,
ca într-un film pe care, văzându-l, l-a numit *european*,
și l-a comparat dimineața
cu imaginile din fața blocului. acolo,
între stația de tramvai și magazine,
imaginea mea așteptând. nu o imagine puternică,
cum se găsesc în realitate, nu are chimia realității.
se derulează în inerție.
secvențe uitate și adunate,
asta este memoria mea acum: risipită și cețoasă,
ceață groasă prin care înaintezi greu dimineața în București,
și nu apare nimic, și toate blocurile sunt la fel,
un decor întins și hipnotizant: dărăpănat.
zilelor, cu precizia lor:
orașul bogat care-și afișează terasele,
sărac în cartiere. în Unirii,
ce povestesc ei sunt fragmente din viețile lor,
separate în cadre – imagine pe care o văd suprapusă
peste un decor straniu, un fel de poză verticală
în care norii ocupă jumătate de ecran,
și eu, povestind transpirat.
dar apoi merge spre casă,
apoi, în liniștea de la 2 noaptea,
un plâns ușor o năpădește. ce-i al ei e al ei,
mișcându-se transpirată deasupra băiatului,
atingându-i brațele încordate și închizând ochii, repetând aceeași

ghiu

We know
books

6-7

mișcare,
mecanică stranie și fluidă:
 imaginile astea nu au nimic
 din chimia realității.
între lacuri, în decapotabilă,
copacii dispăreau în privirea periferică,
mallul se îndepărta
și arhitectura lui, în panoramă.
 trăiesc în grupuri
 și se întâlnesc spontan.
ce pot spune despre privirile lor?
pentru că au ceva în comun, un fel în care
niciunul nu-l înțelege pe celălalt dar îl privește cu îngăduință,
un fel în care nu se cunosc dar se fut.
coborând aleea campusului am rămas
în fața vitrinelor înalte ale clubului,
iar dansul lor imita realitatea.
băiatul o atingea și ea îi lingea urechea,
îi înconjura gâtul gros și îl zgâria puțin cu unghiile,
îi băga mâna pe sub tricou,
iar fața mea se suprapunea în reflexia sticlei
peste dansul lor.
între obloane se poate citi mișcarea bizară a oamenilor:
 și ea a fost în alte orașe,
 iar în Praga răsăritul pe acoperiș a agitat-o.
graniță fină între epuizare și melancolie
și ambele se câștigă foarte greu. *ad lib* permanent:
seară deasupra orașului și tot ce pot spune despre valea electrică
e că mă imaginez deseori deasupra *ei*. ziua, fără muzică, ea ar fi în
transă.
mișcările ei derulându-se în liniște,
cu intensitatea cu care mașinile trec pe lângă mine
și luminile lor care rămân în urmă – undele mișcării ei în aer.
momentul ăsta are câteva secvențe
care aparțin prezentului: privirea mea
reflectată de vitrine.

Spre sud, la Lăceni

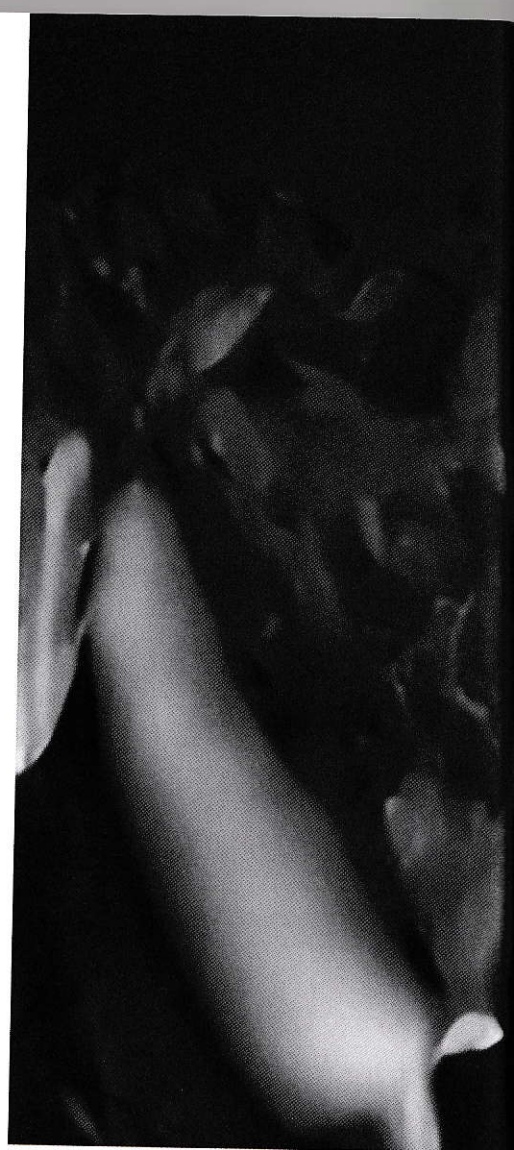
Am ascultat pădurea electro,
rave la -20 de grade în ultimul sac de dormit.
Insomnii pentru cei norocoși,
ecstasy pentru cei cu sistemul limfatic
ciuruit de adrenalină,
miopie axială,
keratectomie fotorefractivă
și hipnoză pentru idiotii electro,
care au pornit mașinăria porno
la Lăceni.

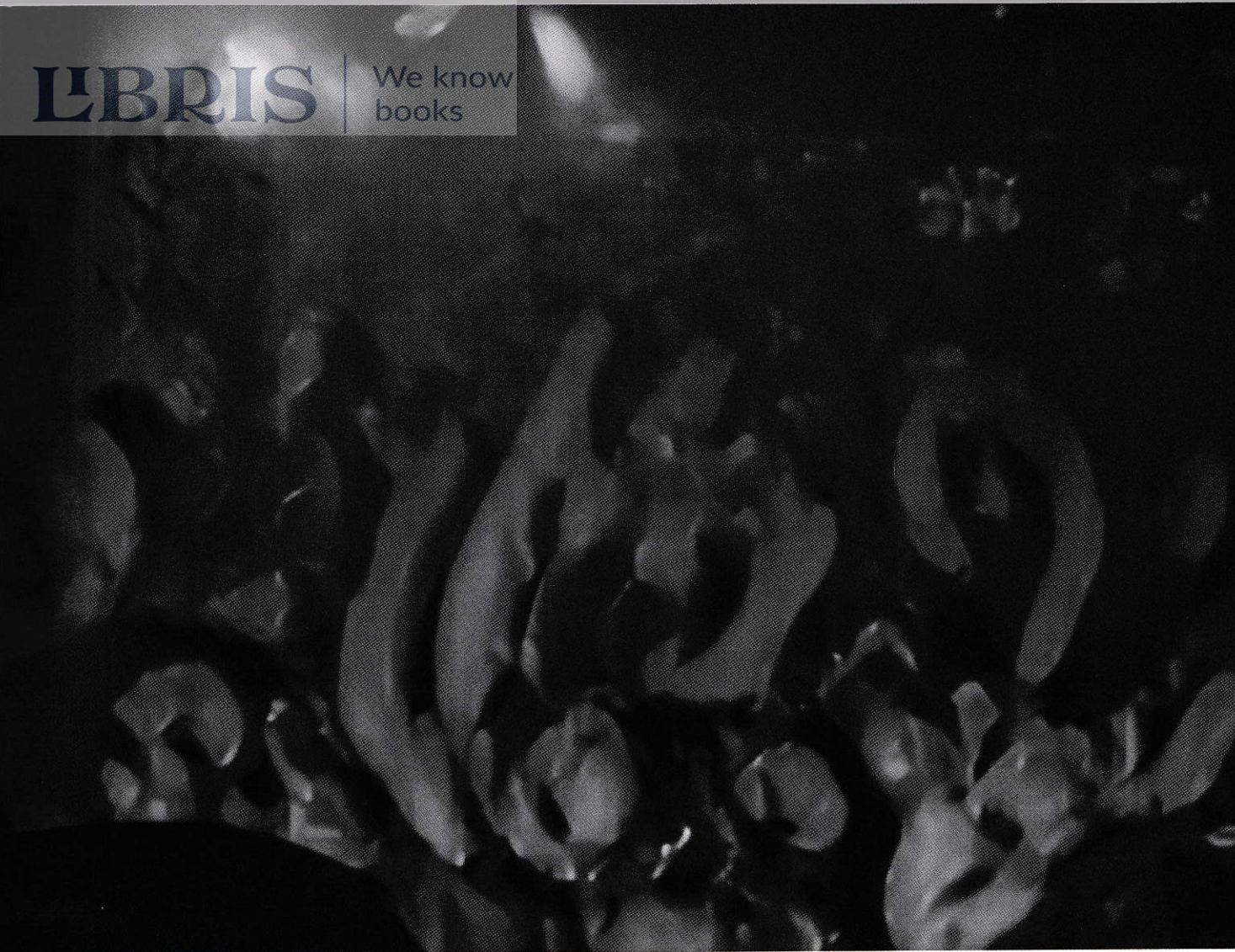
Acolo s-a prizat de se-nfiorau
studentii *Erasmus* slăbănogi,
care au găurit urechile iubitei,
doar așa încăpea acolo
flash-ul de lemn, conic,
care au bătut tatuaje
pe gâtul iubitei,
„*this is it!*” –
gaura în urechea iubitei,
flash-ul porno al iubirii între adolescenți,
sânii tari acoperiți cu flori japoneze
alb-negru, acolo scrie Gabi.

Marea evoluție se vede doar după căderea nopții
în halele părăsite, în pădurile electrice.

Acidul va pune stăpânire pe platane,
vor compune ultima muzică
pe care se mai poate dansa,
iar eu voi rămâne sedat până dimineața în clubul *Goa* –
un pahar de vodcă vibrează mereu pe boxe.

Ne-nghesuiam câte optzeci în camera cu ură,
ritmuri de tobe și ecouri nocturne
m-au lăsat gâfâind greoi, bolnăvicios și atât de obosit.
Privește-mă acum, departe, în cârje,
testând un nou tic nervos pe care să-l adopt

și seara, când totul se-arată cum e,
sau cum nu a mai fost de mult, mai bine spus,
mă pot atârna de cele mai la modă temeri:
că timpul pe care l-am pierdut
(chiar dacă spun mereu, tușind,
că nu regret nimic din ce-am făcut)
nici măcar nu a fost al meu.

Abia atunci totul revine la normal,
când trec prin fața ochilor mei
străpunși de neoane și leduri din panouri publicitare
tot felul de anunțuri întâmplătoare,
care mă calmează,
„da, asta e lumea cu care m-am obișnuit”.

Ștefan Baghiu: Dragă Bogdan, te-am auzit citind de mai multe ori și mi-a plăcut. Îmi plac momentele astea de acalmie, când parcă te pui deoparte pentru a descrie niște stări care nu pot fi surprinse altfel: „Deasupra umerilor tăi / friabil ozonul depus ici-colo / se poate deteriora cu ușurință”. Ce mă întreb eu însă în ultimii ani, plecând de la observarea tot mai multor poete și poeți tineri care practică genul ăsta de poezie de notație, e care pot fi „proiectele” (în sensul de „mizele”) acestei poezii. În ce se pot concretiza? Am văzut volumele apărute în ultimii ani și, de la Tudor Pop la Raluca Boantă, cred că toată lumea notează cumva asemănător, chiar dacă din zone diferite ale poeziei. Ce se poate face cu notația și cum arată pentru tine posibilele proiecte de volum? Cred că simt în poezia asta că e ceva din zona Văsieș, mai ales în locurile astea: „Și cine are să te mai iubească-n / dragoste solară? / Solace, înaintând spre vară”. Cum te influențează ce se scrie azi?

Ștefan Baghiu

Bogdan Vișan: Și eu mă întreb ce se întâmplă în și cu poezia, precum o numești tu, *de notație*, ce tertipuri o fac să funcționeze, prin ce strategii înaintează în spațiul literar, care sunt acei *topoi* care o propulsează în fața publicului. Uite, *tagul* pe care l-ai folosit se poate preta la câteva nuanțări, l-am reluat mai sus tocmai pentru că îmi pare că are acuratețea conceptuală necesară, dar n-aș zice pentru că o formulă poetică se distinge de alta (de pildă, de cea asumată politic, ideologic, de cea queer, de cea feministă) prin *notație*, ci pentru că unele formule mizează pe *notație* și rafinarea modurilor de *a nota*. Treaba asta nu pare să fie nouă, însă nu ne mai referim oarecum la

simplică atenție pentru text tocmai pentru că în joc apar subtilități care nu mai țin doar de selecția cuvintelor, de condițiile alăturării lor, de versificare ș.a.m.d, mai degrabă e vorba de o grijă pentru text ca obiect. Iar obiectul ăsta e în sine obsolescent, are nevoie să fie reîmprospătat, așa că, referindu-mă la ceea ce scriu eu, nu contează dacă se-ntâmplă ca mărcile influenței să fie vizibile în măsura în care influenței i se mai adaugă ceva potrivit și suficient.

Aș zice că miza e manevrarea notației. Poeții și poetele poate că nu notează *cumva asemănător*, precum spui, ci *cumva diferit*; consider că volumele de poezie din sfera asta operează cu tactici diferite de a nota. E ușor să observăm asta dacă luăm versuri de-ale lui Tudor Pop și de-ale Ralucăi Boantă, sunt de acord că s-ar complica dacă îi alăturăm pe Tudor Pop și Elena Boldor sau pe Raluca Boantă și Deniz Otay poate, dar tehnicile tot diferă, sunt interfețe care funcționează diferit. Pe scurt, „proiectul” poeziei de notație îmi pare să fie tehnica notării; poezia asta propune un obiect frumos, dar nu cosmetizat, mai degrabă bine realizat, un obiect care-ți place tocmai pentru că nu e chinuit, sofisticat, ci construit cum trebuie. Privitor la posibilele „proiecte” de volum pe care le am eu, momentan pot spune că îmi doresc să mizez pe formă, strategii textuale și trucuri simple, evenimente lejere, care nu au nevoie de mai mult decât ceea ce sunt.

Legat de ultima întrebare, nu pot spune cum mă influențează, dar știu că se-ntâmplă treaba asta. Îmi apăruse pe *Mafia Sonetelor* la un moment dat un sonet și Rareș Moldovan observa că primele două catrene sunt în stilul lui Vlad Moldovan, iar cel de-al treilea catren și terțina finală în al lui Andrei Doboș. Mi-a plăcut comentariul ăsta pentru că avea dreptate, dar și pentru că trecuse mult timp de când îi citisem pe cei doi, așa că influența pare

să fi apărut într-un mod cel puțin interesant, greu de explicat. Oricum, ce mă interesează când scriu e configurația poemelor mele, care sunt elementele din ele – mai mult decât de unde vin –, dacă se potrivesc și cum reușesc eu să lucrez cu ele.

SB: Cum te-ai apucat? Eu am început să scriu poezie pentru că ascultam Kazi Ploae și Specii în ultimii doi ani de liceu, pe fondul răspândirii unor forme agresive de rap & dub și după câțiva ani de grunge și indie. Mergeam des la tot felul de petreceri și concerte (cântam rock alternativ încă) și mi se părea că a doua zi totul făcea din ce în ce mai puțin sens. În facultate am început tot mai mult să ascult & produc muzică electronică (de la clasici ai ambientului ca Brian Eno, la electronică japoneză, gen Susumu Yokota, la mainstream *niche*, gen The Knife, la producători de azi de la noi, gen Barac sau SIT). Am început să înțeleg cum lucrează mediile astea, ce vor de la arte, dar aveam și multe lucruri de spus pe care nu aveam cui să le spun în felul în care credeam eu atunci că ar trebui spuse. Citeam mult, dar voiam să fiu Ginsberg combinat cu Karin Dreijer și Thom Yorke. Voiam să fiu Pavese din *Domnișoarele învățătoare* combinat cu Brian Eno. Voiam să fiu Pasolini din *Plânsul excavatorului* combinat cu Four Tet. Tu cine voiai să fii?

BV: M-am pus să scriu după ce în liceu tot auzeam că poezia ar fi cea mai tare formă a literaturii, tare *as in* științe *tari* sau tare *as in cool*. M-am simțit ca un copil întăritat că nu poate. Cred că primul volum de poezie contemporană pe care l-am citit a fost cel al Jesicăi Baciu, de cinci ori. După au urmat altele. M-a ținut aici faptul că învățasem și puteam să inserez în poezie orice se petrecea sau credeam că s-ar petrece și putea să aibă o aură sensibilă suprasaturată; îmi amintesc când eram pe-un balcon, în Iași, asta înainte

să vin la facultate aici, era o baltă micuță într-o adâncitură, nu cred să fi plouat, nu știu cine, ce a vărsat, dar cineva scrumase acolo; dimineața era și o pasăre care bea exact de-acolo și mi s-a părut că merge; în vară, Miruna și Ioan au încercat să-mi dea gaură-n ureche, au reușit două parțial și mi s-a părut că merge; la ziua de naștere a unei prietene cineva își lăsase țigara-n tort și mi s-a părut că merge; un prieten a stat o perioadă în Olanda și ce-mi povestea mi se părea că merge. Spun că-i suprasaturată pentru că nu am ce să fac mai mult cu evenimentele acelea în afară de a le găsi locul potrivit în poezie. Oarecum, momentul când am început să stăpânesc ceea ce scriam are legătură cu ceea ce ascultam. Îmi plăcea mult Andy Stott, e interesant că-mi pot recunoaște poemele în care am împrumutat din atmosfera lui. La fel cu Bing & Ruth, Rafael Irisarri. M-au ajutat să vorbesc risipit, neclar, asta pentru că mai degrabă am multe lucruri pe care nu vreau să le spun și, când scriu, reușesc să las impresia că o fac, când, de fapt, le fac și mai difuze. Iar asta mă ajută. Nu cred că am vrut în vreun moment să fiu cineva. Aștept să văd ce pot să fiu în ceea ce fac.

Bogdan Viș

SB: Mi se pare curios că spui mereu „m-a ținut aici”, „m-au ajutat”, „mă ajută”. Pare că, explicând de ce scrii, simți și nevoia să explici ce se întâmplă cu tine. Cred că e un reflex general – multă lume își explică așa scrisul – care vine din faptul că trebuie să asociem un fel de „regim terapeutic” cu scrisul. E, cum ar zice Mark Fisher, și semnul că trăim într-o lume în care boala psihică e tot mai prezentă (fie și în versiuni „soft”, ca depresia sau alienarea), dar e și semnul că poezia de azi pleacă din niște

zone foarte fragile – sau oricum fragilizate. Cum simți tu asta? Ai discuții cu poetele și poeții de vârsta ta? E un soi de fragilitate la mijloc? Știu că de multe ori poezia pare să fie chiar o formă de *putere*, dar eu nu am crezut niciodată asta. Mi se pare o formă de cedare a puterii și de expunere, de fragilizare. De aia e un instrument politic atât de greu de folosit.

BV: Înainte să mă gândesc cum să-ți răspund, mi-am pus problema dacă nu cumva poezia a plecat dintotdeauna din zona fragilului – improbabil, greu de arătat, puțin important aici. Ce voiam să spun e că, punându-mi eu întrebarea asta *by default*, sugerez că ar fi vorba de un soi de gândire generalizată în punctul ăsta. În ce scriu mizez pe fragil, slăbiciune, dar nu pentru a le deplânge, nu am de ce să-mi plâng neputința, ci pentru a le îmbrățișa ca resurse depline și scopuri depline ale scriiturii mele. Cumva caut zonele candorii, ceea ce-ar însemna că-mi place să scriu despre lucruri care fac bine, adună grămăjoare de bunăstare și fericesc; totuși, când scriu, nu mă gândesc că asta e parte din „regimul terapeutic”, pentru că nu e nimic terapeutic în a face din slăbiciune punctul care importă cel mai mult, la fel cum nu e nimic terapeutic în a încâlci și mai mult ce se întâmplă cu tine. De cele mai multe ori aleg refugii, manevrez mai multe persoane textuale ca să nu ajung la mine, îmi place să vorbesc despre „tine”, „tu”. Nu pentru că e mai ușor, ci pentru că-mi permite o distanțare. Îmi amintesc un atelier de poezie cu Radu Vancu, ne-a spus să scriem cu nerv, surescitați, iritați. N-am făcut asta, scriu din calm și cu calm, inocent și cu inocență. Ce zic e că nu fac din slăbiciune sau neputință instrumente, îmi place să le prezint ca realități factuale. Din ce am vorbit cu cei din jurul meu pare că așa e, la mijloc e fragilitatea, însă ce diferă de la unul la altul e punerea în lumină a fragilului. Expunerea nu implică per

se cedarea puterii, am auzit poezie în care expunerea pretinde puterea de a confisca comportamente, atitudini, ideologii, dar nu e printre opțiunile mele. Totodată, nu zic că poezia ar trebui să însemne sau că înseamnă renunțare la putere. În ceea ce scriu aș vrea să cred că vorbesc despre un fel de însemnătate a fragilului.

ȘB: Sigur că sunt generalizări, dar sunt importante. De exemplu, e clar că fragilitatea de acum nu e la fel cu cea din anii 2000. În anii 2000 se scria mult despre carne, despre social, despre sărăcie & probleme, dar de pe o poziție „călită”, mai agresivă și mai puțin fragilă. Acum mi se pare că e un film mult mai sensibil și centrat pe autodescoperire, cu poziții foarte vulnerabile. Hai să vedem, pe cine ai recomanda dintre cei care nu au debutat și de ce?

BV: Sunt de acord că vulnerabilitatea e o componentă vizibilă, una care dă randament, fie că vorbim de receptarea pozitivă a publicului sau de mulțumirea, în cele din urmă, de a putea împărtăși acea zonă a fragilității despre care vorbeam. O să mă rezum la a menționa doar câteva persoane cu a căror poezie rezonез foarte mult, îmi place sau care e apropiată de a mea din mai multe puncte de vedere. Maria Miruna Solomon jonglează sensibilul în textele sale; mereu mi s-a părut că *trait*-ul scriiturii ei e jocul controlat, *a sort of spell* în versuri, precum „Dacă-s micuța preoteasă, / sunt și lumina de dincolo de mal. / Acasă liniștea apasă. Tai și spintec / în ogradă, / zi teribil de frumoasă” sau „din skyline culeg vapori mănunchiuri. / și-n plină iarnă nu te deranja // să prepari feluri și feluri, / sau să scoți fotocolor. / imediat lucrez la spell-uri”. Poemele Mirunei sunt ingenioase, lucrate cu precizie – pline de tertipuri, scheme, piedici – un (a)real cu oglinzi care te păcălesc. Pe Diana